

Polazeći od poruka sadržanih u Deklaraciji sa Solunskog samita EU, okupljeni na Cetinju-istorijskoj prijestonici Crne Gore, dana 09.02.2004. godine, učesnici Cetinjskog parlamentarnog foruma (u daljem tekstu: „učesnici Foruma“) saglasni da saradnja parlamenata zemalja regiona, kako zemalja članica EU tako i zemalja koji se nalaze na putu evropskih integracija, predstavlja osnov za jačanje integracionih procesa, usvojili su sljedeću

ZAJEDNIČKU IZJAVU

Regionalna saradnja, putem bilateralnih i multilateralnih sporazuma, u oblastima za koje države regiona imaju interesa, a u skladu sa uslovima i principima koji važe u procesu izgradnje EU, predstavlja put ka ostvarivanju politike mira, saradnje i razvoja u regionu, gdje je uloga parlamenata nezamjenjiva kao najviših nacionalnih predstavničkih i zakonodavnih tijela.

Prihvatajući zaključke Evropskog Savjeta u Solunu i Solunske Agende za zapadni Balkan, učesnici Foruma pozdravljaju, posebno s obzirom na jasne perspektive integracije spomenutih zemalja u EU, uspostavljanje Evropskog partnerstva i uvođenje novih programa i finansijskih instrumenata više orijentisanih procesu pristupanja EU.

Učesnici Foruma, afirmišući toleranciju i razumijevanje razlika, kao vrijednosti koje omogućavaju da su posebnosti u nacionalnoj, vjerskoj ili bilo kojoj drugoj pripadnosti dožive kao bogatstvo regiona, izražavaju namjeru da region preuzme ulogu mosta za susret civilizacija i suživot zasnovan na saradnji i solidarnosti. Svjesni tragedije rata i njegovih posljedica, učesnici Foruma, odlučni su da se proces pomirenja gradi kroz afirmaciju demokratskih institucija, kao garanta demokratskih vrijednosti koje su zemljama Evropske unije obezbjedile prosperitet i stabilnost. Kao predstavnici najvišeg nacionalnog zakonodavnog tijela, učesnici Foruma, izražavaju punu spremnost da zakonodavni proces permanentno usmjeravaju na postizanje standarda Evropske Unije, koji će biti uspješniji kroz međusobnu saradnju i razmjenu iskustava, znanja i kadrova, kako bi oni koji traže više vremena brže prešli preostali put.

Put reformi, može, posebno u socijalnoj sferi, biti bolan i parlamenti moraju biti brana populizmu koji obesmišljava reformske procese i opšte prihvaćene principe razvijenih demokratija. Potvrđujući spremnost da kroz otvoreni parlament i saradnju sa nevladinim sektorom, učesnici Foruma, saglasni su da se omogući veća javnost rada parlamenata i time proširi prostor građanske participacije u procesu donošenja odluka.

Kroz efikasno sudstvo i profesionalnu državnu administraciju i javnu upravu, na svim nivoima, teži se ostvarenju pravde kao temelja slobode, gdje sve institucije trebaju omogućiti transparentnost rada i parlamentarnu kontrolu. Učesnici Foruma podržavaju ideju liberalizacije viznog režima među zemljama regiona kao faktora koj bi imao pozitivan uticaj na stvaranje prostora slobodnog kretanja ljudi, roba i usluga i koji bi bio u skladu sa procesom evropskih integracija ovog dijela Evrope. Ekonomski napredak predstavlja osnov postizanja dugoročne stabilnosti i demokratije, dok sprovođenje strukturnih i drugih reformi, kao i razvoj tržišne ekonomije, čini predušlov za postizanje ovog cilja.

Sa željom da se region integriše na kvalitetan i trajan način, učesnici Foruma su saglasni da će, u skladu sa svojim nadležnostima, podržati razvoj i realizaciju zajedničkih projekata na planu saobraćajne, energetske i telekomunikacione infrastrukture i drugih infrastrukturnih projekata koji mogu doprinijeti boljoj povezanosti zemalja ovog dijela Evrope, kao i boljoj povezanosti sa samom EU i zemljama u okruženju.

Razvoj sektora usluga, a posebno u oblasti turizma treba da stvori snažan podsticaj ekonomskom oporavku regiona te posebnu pažnju treba posvetiti projektima prekogranične saradnje dvije ili više država kao i aktivnostima na zaštiti životne sredine.

Ocijenjeno je da efikasna borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, u svim oblicima, predstavlja jedini način da se obezbijedi sigurna budućnost građana. Samo dobro koordiniranom

akcijom svih, usmjerenom protiv trgovine ljudima, oružjem, drogama itd, može da se spriječi da organizovani kriminal, na bilo koji način, ugrozi procese tranzicije i integracije ovog dijela Evrope u evropske i evroatlanske strukture.

Data je puna podrška borbi protiv terorizma i istaknuta je spremnost za unapređenje saradnje nadležnih službi u zemljama regiona kako bi se zajednički odbranili od ove opasnosti, ali i pravovremeno bavili temama i problemima koji predstavljaju izvor ove pojave. Istaknut je značaj saradnje u oblasti obrazovanja, posebno na univerzitetskom nivou kako bi se mladim generacijama omogućilo da u regionu stiču obrazovanje u skladu sa najmodernijim standardima, što predstavlja ključni preduslov za održivi razvoj društva, demokratije i ekonomije regiona.

Podržana je regionalna saradnja u oblasti istraživanja i razvoja tehnologija kako bi se u projektima za koje se ocijeni da postoji zajednički interes, radilo na pronalaženju rješenja koja će doprinijeti profilisanju zemalja regiona u ovoj oblasti.

Svjesni činjenice da proces približavanja zemalja regiona EU u najvećoj mjeri zavisi od uspjeha u procesu regionalne saradnje i individualnih rezultata, Učesnici Foruma naglašavaju svoju volju da u potpunosti podrže implementaciju procesa reformi i preporuka od strane EU.

Učesnici Foruma izrazili su namjeru da se ponovo sastanu na Cetinjskom parlamentarnom forumu kako bi ocijenili postignuti napredak i primjeni bilateralnih i multilateralnih sporazuma i dogovarali se o novim mogućnostima za unapređenje međusobne saradnje.